

Datum: 26.6. 2026.

Broj: 02-06-1062

ZVIŽDAČI U BIH BEZ STVARNE ZAŠTITE: INSTITUCIJE

PRIMILE TRI PUTA MANJE PRIJAVA NEGO TI BIH

Sarajevo, 26. juni 2026. godine – U periodu od 2022. do 2025. godine nadležne institucije u Bosni i Hercegovini primile su ukupno 44 zahtjeva za zaštitu prijavitelaca korupcije, dok se u istom periodu Transparency Internationalu u BiH (TI BiH) obratilo 133 lica koja se mogu svrstati u red zviždača. Ovi podaci pokazuju da građani koji prijavljuju korupciju i dalje imaju **više povjerenja u organizacije civilnog društva** nego u formalne institucionalne mehanizme zaštite.

Podaci su predstavljeni na okruglom stolu „Jačanje okvira i praksi zaštite zviždača u Bosni i Hercegovini“, koji je TI BiH organizovao povodom Svjetskog dana zviždača, gdje je ukazano da su prijave zviždača jedan od najvažnijih načina za otkrivanje korupcije, zloupotreba položaja i drugih nepravilnosti. Ipak, nejasni, neujednačeni, a u nekim slučajevima i nepostojeći mehanizmi zaštite, strah od odmazde i gubitka posla, nepovjerenje u institucije i uvjerenje da prijave ne dovode do sankcija, i dalje **odvraćaju građane od prijavljivanja korupcije**.

Na nivou BiH, Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u periodu od četiri godine primila je šest zahtjeva za status zaštićenog prijavioca, dok je status odobren **samo u jednom slučaju**. U Brčko distriktu evidentirano je sedam zahtjeva i svi su odobreni, dok su u Republici Srpskoj zabilježena četiri sudska postupka zaštite prijavitelaca korupcije. Federacija BiH, izuzev Kantona Sarajevo, i dalje **nema zakon** koji bi posebno uredio zaštitu prijavitelaca korupcije, iako je nacrt zakona prošao javnu raspravu i proceduru u oba doma Parlamenta FBiH, nakon čega je vraćen Federalnom ministarstvu pravde radi usvajanja primjedbi i izrade Prijedloga zakona.

Kanton Sarajevo, koji je nakon usvajanja zakona 2023. godine postao jedina jurisdikcija u Federaciji BiH sa posebnim mehanizmom zaštite, bilježi pomake u ovoj oblasti, pa je Ured za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo od 2023. do 2025. godine primio 27 zahtjeva, od kojih je 21 odobren.

Istovremeno, TI BiH je kroz Centar za pružanje besplatne pravne pomoći u borbi protiv korupcije u istom periodu zaprimio **133 prijave od zviždača**, dok je samo u 2025. godini pristiglo 35 ovakvih prijava, što je značajan rast u odnosu na 2024. godinu, kada je evidentirana 21 prijava. Ovaj broj veći je i od ukupnog broja zahtjeva koje su u 2025. godini zaprimile nadležne institucije, što dodatno potvrđuje da građani koji prijavljuju korupciju više povjerenja imaju u organizacije civilnog društva nego u zvanične mehanizme zaštite.

Na okruglom stolu predstavljen je i regionalni izvještaj „[Protected or Exposed? Whistleblower Protection in the Western Balkans: Progress and Challenges](#)“ (Zaštićeni ili izloženi? Zaštita zviždača na Zapadnom Balkanu: Napredak i izazovi), koji pokazuje da samo **usvajanje zakona nije dovoljno** ukoliko ne postoji njihova efikasna primjena. Nalazi iz zemalja Zapadnog Balkana ukazuju da se u pojedinim sistemima i dalje primjenjuje standard „dobre vjere“ umjesto „osnovanog uvjerenja da su informacije istinite“, dok praksa pokazuje da ni formalno priznat status prijavioca često ne sprečava odmazdu.

Dodatni problem predstavlja i **slab institucionalni odgovor na korupciju** pa je tako, prema nalazima TI BiH za 2025. godinu, samo **1,4% svih optužnica** podignutih u toj godini odnosilo se na korupciju. Od ukupno 144

Udruženje za borbu protiv korupcije "Transparency International" u Bosni i Hercegovini
Reg. Br. UP08-07-1-616/11, Ministarstvo pravde BiH, Sarajevo

Sjedište: Krfska 64e, 78000 Banja Luka, Tel/Fax +387 51 224 521, 216 369, 224520
Ispostava: Zmaja od Bosne 20/1 71000 Sarajevo Tel/Fax +387 33 220 049, 220 047
E-mail: info@ti-bih.org

ti-bih.org | transparentno.ba | prijavikorupciju.org

optužnice za korupcijska krivična djela, samo pet se odnosilo na visoku korupciju, odnosno zloupotrebe položaja najviših zvaničnika kojima se stiče višemilionska korist na štetu države.

Od 28 sudskih odluka donesenih u predmetima visoke korupcije, 17 je bilo osuđujućih, dok gotovo **40% čine oslobađajuće ili odbijajuće presude**. Ovakvi pokazatelji dodatno utiču na povjerenje građana i šalju poruku potencijalnim zviždačima da prijavljivanje korupcije često nosi **veći rizik za prijavioca** nego za one koji su korupciju počinili.

TI BiH upozorava da zviždači u Bosni i Hercegovini i dalje ostaju izloženi pritiscima, odmazdi i profesionalnim posljedicama, dok institucije ne pružaju dovoljno brzu i efikasnu zaštitu zbog čega se mnogi ne odlučuju prijaviti korupciju ili se, umjesto institucijama, **obraćaju nevladinom sektoru**.

Povodom Svjetskog dana zviždača, TI BiH apeluje na nadležne u Federaciji BiH da što prije usvoje Zakon o zaštiti prijavitelaca nepravilnosti u FBiH te poziva institucije na svim nivoima vlasti da unaprijede primjenu postojećih zakona i obezbijede **stvarnu zaštitu** osobama koje prijavljuju korupciju, jer bez zaštite zviždača nema ni efikasne borbe protiv korupcije.